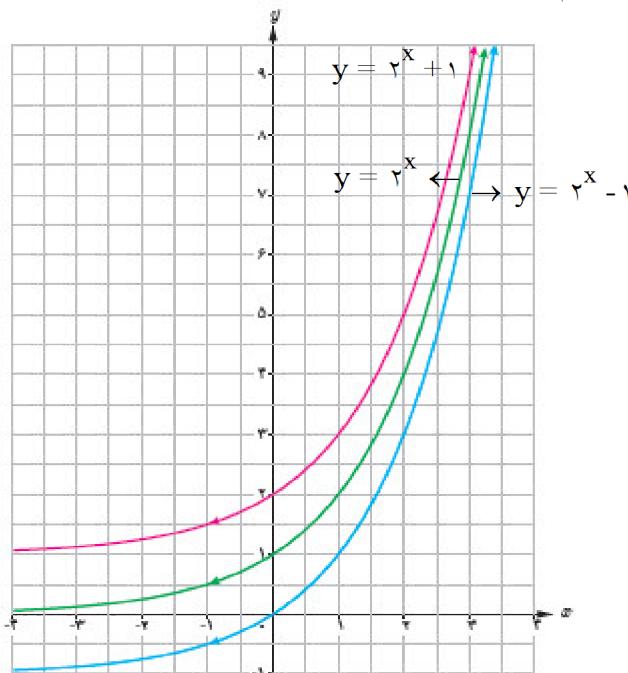

- نمودار توابع $y = 2^x$ و $y = 2^x - 1$ و $y = 2^x + 1$ و $y = 2^x + 2$ در شکل روبرو آمده‌اند. ضابطه هر تابع را روی آن مشخص کنید. با مقایسه نمودارهای توابع $y = a^x$ و $y = a^x + 2$ با یکدیگر چه نتیجه‌ای می‌گیرید؟ ($a > 1$).

» پاسخ «

ابتدا نمودار $y = a^x$ را رسم و سپس ۲ واحد روی محور y ها بالا می‌رویم و آنرا ۲ می‌نامیم و اگر ۲ واحد نسبت به نمودار $y = a^x$ پایین رویم آنرا ۲ می‌نامیم.

۲- الف) معادله $\left(\frac{1}{25}\right)^{3-x} = 625^{3x-1}$ را حل کنید.

ب) نامعادله $\frac{1}{256} \leq 8^{4p-2}$ را حل کنید.

پاسخ »

$$5^{-6+2x} = 5^{12x-4} \Rightarrow -6 + 2x = 12x - 4 \Rightarrow x = \frac{-1}{5}$$

الف)

$$2^{-8} \leq 2^{12p-6} \Rightarrow -8 \leq 12p - 6 \Rightarrow p \geq \frac{-1}{6}$$

ب)

۳- دامنه تابع $y = (\sqrt{3})^x$ برابر ..... و برد آن برابر ..... است.

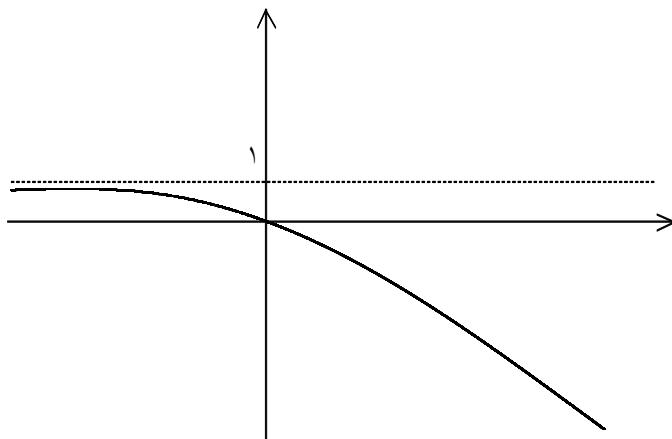
پاسخ »

دامنه $D = \mathbb{R}$

برد $R = (0, +\infty)$

۴- نمودار تابع $f(x) = -(-3)^x + 1$ رارسم کنید.

پاسخ »

۵- از تساوی‌های $2^{x+y} = 8$ و $2^{x-2y} = 2$ نتیجه می‌شود که $x+y = 3$ و $x-2y = 1$ می‌باشد.

پاسخ »

$$\begin{aligned} 2^{x+y} &= 2^3 \\ 2^{x-2y} &= 2^1 \end{aligned} \Rightarrow \begin{cases} x+y = 3 \\ x-2y = 1 \end{cases} \Rightarrow 2x = 4 \Rightarrow x = 2 \Rightarrow y = 1 \Rightarrow x+y = 3$$

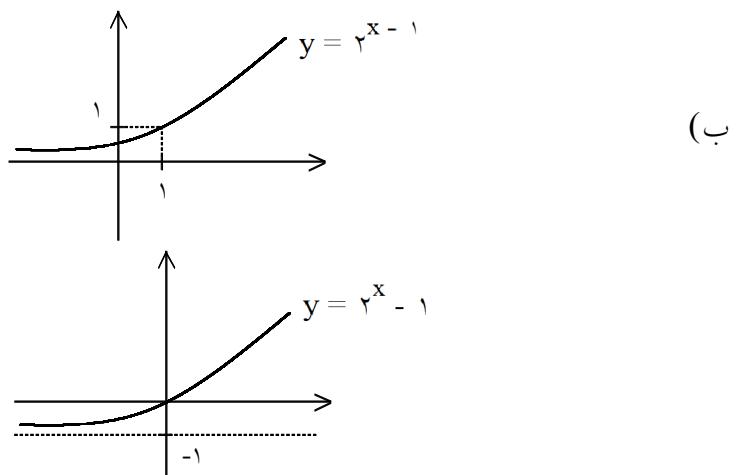
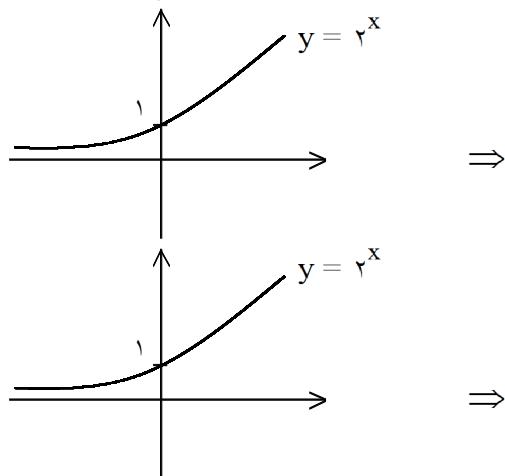
۶- الف) نامعادله توانی $4^{2x-1} > \frac{1}{1024}$ را حل کنید.

ب) نمودار تابع $y = 2^{x-1}$ و $y = 2^x$ را به کمک نمودار $y = 2^x$ رسم کنید.

پاسخ

$$2^{4x-2} > \frac{1}{1024} \Rightarrow 2^{4x-2} > 2^{-10} \Rightarrow 4x - 2 > -10 \quad (\text{الف})$$

$$4x > -8 \Rightarrow x > -2$$

۷- هریک از نامعادلات نمایی زیر را حل کنید.

$$2^{x^2-5x+4} \leq 256^{x-4} \quad (\text{الف})$$

$$\left(\frac{1}{8}\right)^{x+4} \geq \left(\frac{1}{2}\right)^{2x+5} \quad (\text{ب})$$

پاسخ

$$2^{x^2-5x+4} \leq (2^8)^{x-4} \Rightarrow x^2 - 5x + 4 \leq 8x - 32 \Rightarrow x^2 - 13x + 36 \leq 0 \quad (\text{الف})$$

$$\Rightarrow (x-4)(x-9) \leq 0 \Rightarrow 4 \leq x \leq 9$$

$$\left(\frac{1}{8}\right)^{x+4} \geq \left(\frac{1}{2}\right)^{2x+5} \Rightarrow \left(\frac{1}{2}\right)^{3x+12} \geq \left(\frac{1}{2}\right)^{2x+5} \Rightarrow 3x+12 \leq 2x+5 \Rightarrow x \leq -7 \quad (\text{ب})$$

-۸- معادلات نمایی زیر را حل کنید.

$$16^{4n+1} = 2^{38-n}$$

$$625(\sqrt{5})^{4x+1} = (\sqrt{5})^{15-2x}$$

پاسخ »

$$\begin{aligned} 16^{4n+1} &= 2^{38-n} \Rightarrow (2^4)^{4n+1} = 2^{38-n} \Rightarrow 2^{16n+4} = 2^{38-n} \\ \Rightarrow 16n + 4 &= 38 - n \Rightarrow 17n = 34 \Rightarrow n = 2 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 625(\sqrt{5})^{4x+1} &= (\sqrt{5})^{15-2x} \Rightarrow 5^4 \times \left(\frac{1}{5}\right)^{4x+1} = \left(\frac{1}{5}\right)^{15-2x} \Rightarrow 5^4 \times 5^{2x+\frac{1}{2}} \\ &= 5^{\frac{15}{2}-x} \Rightarrow 4 + 2x + \frac{1}{2} = \frac{15}{2} - x \Rightarrow 3x = \frac{15}{2} - \frac{1}{2} - 4 \Rightarrow 3x = 3 \Rightarrow x = 1 \end{aligned}$$

-۹- فرض کنید تابع $y = \left(\frac{1}{3}\right)^{2x-1}$ - ۲۴۳ می‌کند. مقادیر a و b را به دست آورید.

پاسخ »

$$\begin{aligned} \text{محور } x \text{ ها را قطع کند} \rightarrow y = \left(\frac{1}{3}\right)^{2x-1} - 243 \Rightarrow \left(\frac{1}{3}\right)^{2x-1} = 243 \Rightarrow 3^{-2x+1} = 3^5 \\ \Rightarrow -2x + 1 = 5 \Rightarrow -2x = 4 \Rightarrow x = -2 \Rightarrow A(-2, \cdot) \Rightarrow a = -2 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{محور } y \text{ ها را قطع کند} \rightarrow x = \cdot \Rightarrow y = \left(\frac{1}{3}\right)^{-1} - 243 \Rightarrow y = 3 - 243 = -240 \Rightarrow B(\cdot, -240) \Rightarrow b = -240 \end{aligned}$$

-۱۰- اگر $f(x) = 3^x + 1$ باشد، $f\left(\frac{2}{3}\right)$ را حساب کنید.

پاسخ »

$$f\left(\frac{2}{3}\right) = 3^{\frac{2}{3}} + 1 = \left(3^2\right)^{\frac{1}{3}} + 1 = 2^2 + 1 = 4 + 1 = 5$$

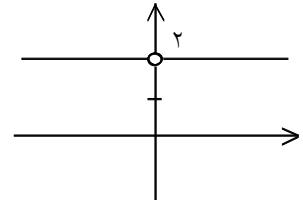
۱۱- اگر $f(x) = 16^x + 1$ باشد، $f\left(-\frac{3}{4}\right)$ را حساب کنید.

پاسخ »

$$f\left(-\frac{3}{4}\right) = 16^{-\frac{3}{4}} + 1 = \left(2^4\right)^{-\frac{3}{4}} + 1 = \frac{1}{2^3} + 1 = \frac{1}{8} + 1 = \frac{9}{8}$$

۱۲- نمودار تابع $y = \frac{2^{x+1} - 2}{2^x - 1}$ را رسم کنید.

پاسخ »

۱۳- معادلات نمایی زیر را حل کنید.

(الف) $2^{x-1} + 2^{x+1} = 40$

(ب) $(0.25)^{x-4} = 16^{2x}$

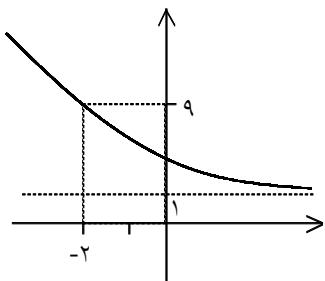
پاسخ »

(الف) $2^{x-1} + 2^{x+1} = \frac{2^x}{2} + 2 \times 2^x = 40 \Rightarrow 2^x \left(\frac{1}{2} + 2\right) = 40 \Rightarrow \frac{5}{2} \times 2^x = 40 \Rightarrow 2^x = 16$

$$\Rightarrow 2^x = 2^4 \Rightarrow x = 4$$

(ب) $(0.25)^{x-4} = 16^{2x} \Rightarrow (2^{-2})^{x-4} = (2^4)^{2x} \Rightarrow 2^{-2x+8} = 2^{8x}$
 $\Rightarrow -2x + 8 = 8x \Rightarrow 10x = 8 \Rightarrow x = 4/5$

۱۴- در دستگاه مختصات روبه‌رو نمودار تابع با ضابطه $y = a + 2^{(b-x)}$ رسم شده است. b و a را به دست آورید.

پاسخ »

$$\begin{aligned} 2^{(b-x)} &> . \xrightarrow{+a} a + 2^{(b-x)} > a \Rightarrow a = 1 \\ \text{با توجه به نمودار} \quad \xrightarrow{} y &= a + 2^{(b-x)} > 1 \\ y = 1 + 2^{(b-x)} \xrightarrow{x=-2} 9 &= 1 + 2^{(b+2)} \Rightarrow b = 2 \Rightarrow 2^3 = 2^{(b+2)} \Rightarrow b+2 = 3 \\ y &= 9 \\ \Rightarrow b &= 1 \end{aligned}$$

۱۵- عبارت درست را با ✓ و عبارت غلط را با ✗ علامت بزنید.

- لگاریتم اعداد مثبت کمتر از ۱ همواره عددی منفی است.

- لگاریتم اعداد منفی تعریف نمی‌شود.

- تابع لگاریتم، تابعی یک به یک است.

- تابع لگاریتم محور y را قطع می‌کند.

- اگر نقطه (b, d) روی نمودار $y = a^x$ قرار داشته باشد، آنگاه $a^b = d$ روی نمودار $y = \log_a x$ قرار دارد.

- اگر $\log_1 a < \log_1 b$ آنگاه $a > b$.

پاسخ »

- لگاریتم اعداد مثبت کمتر از ۱ همواره عددی منفی است. ✗ مینا را معلوم نکرده است.

- لگاریتم اعداد منفی تعریف نمی‌شود. ✓

- تابع لگاریتم، تابعی یک به یک است. ✓

- تابع لگاریتم محور y را قطع می‌کند. ✗

- اگر نقطه (b, d) روی نمودار $y = a^x$ قرار داشته باشد، آنگاه $a^b = d$ روی نمودار $y = \log_a x$ قرار دارد. ✓

- اگر $\log_1 a < \log_1 b$ آنگاه $a > b$. ✗ در مبنای بیش از ۱ تا؟؟ لگاریتم صعودی است.

$$a \times b \Rightarrow \log_1 a > \log_1 b$$

۱۶- نمودار تابع‌های زیر را رسم کنید.

$$\text{الف) } y = 1 + \log_3 x$$

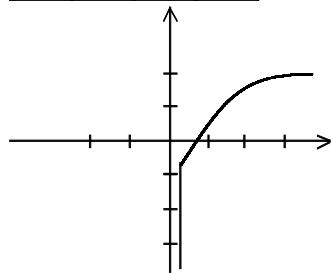
$$\text{ب) } y = -3^x - 2$$

$$\text{پ) } y = 4\left(\frac{1}{3}\right)^x$$

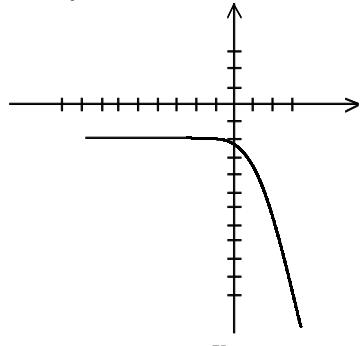
پاسخ »

الف) $x > 0$

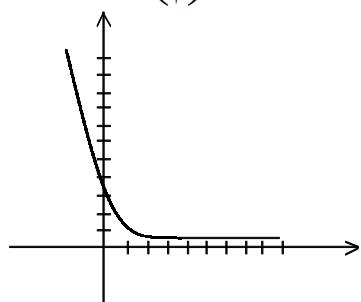
x	۱	۳	۹
y	۱	۲	۳

ب) $y = -3^x - 2$

پ) $y = 4\left(\frac{1}{3}\right)^x$

۱۷- با استفاده از تعریف لگاریتم، حاصل عبارت‌های زیر را باید:

$$\log_{10} \frac{1}{10}, \log_e \frac{1}{e}, \log_2 \sqrt[3]{2}, \log_v \sqrt[3]{v}$$

پاسخ »

$$\log_{10} \frac{1}{10} = x \Rightarrow 10^x = \frac{1}{10} \Rightarrow 10^x = 10^{-1} \Rightarrow x = -1$$

$$\log_e \frac{1}{e} = y \Rightarrow e^y = \frac{1}{e} \Rightarrow e^y = e^{-1} \Rightarrow y = -1$$

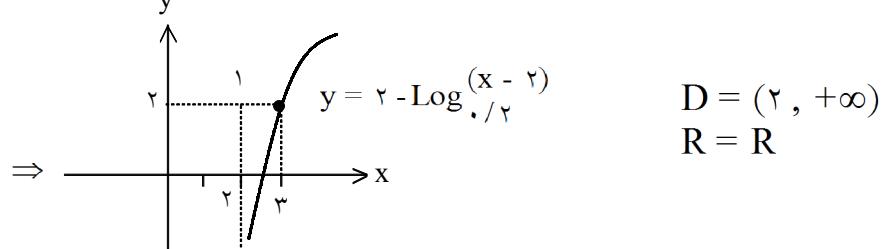
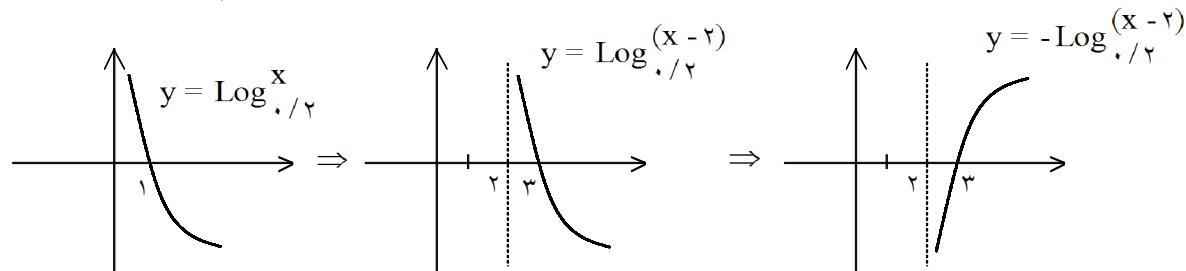
$$\log_2 \sqrt[3]{2} = z \Rightarrow 2^z = \sqrt[3]{2} \Rightarrow 2^z = 2^{\frac{1}{3}} \Rightarrow z = \frac{1}{3}$$

$$\log_v \sqrt[3]{v} = t \Rightarrow v^t = \sqrt[3]{v} \Rightarrow v^t = v^{\frac{1}{3}} \Rightarrow t = \frac{1}{3}$$

۱۸- نمودار تابع $y = 2 + \log_{\frac{1}{2}}(x-2)$ را رسم کنید و سپس دامنه و برد آنرا حساب کنید.

پاسخ »

$$y = 2 + \log_{\frac{1}{2}}(x-2)^{-1} \Rightarrow y = 2 - \log_{\frac{1}{2}}(x-2)$$

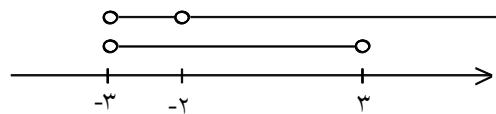
۱۹- دامنه تابع زیر را حساب کنید.

$$f(x) = \log_{\frac{1}{2}} \left(\frac{9-x^2}{x+3} \right)$$

پاسخ

$$\begin{aligned} 9 - x^2 > 0 &\Rightarrow -3 < x < 3 \\ x + 3 > 0 &\Rightarrow x > -3 \\ x + 3 \neq 1 &\Rightarrow x \neq -2 \end{aligned} \Rightarrow D_f = (-3, 3) - \{-2\}$$

الف)

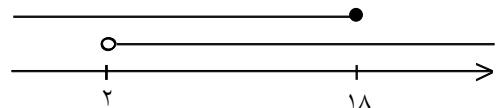

$$2x - 4 > 0 \Rightarrow x > 2 \quad (1)$$

ب)

$$5 - \log_{\frac{1}{2}}(2x - 4) \geq 0 \Rightarrow \log_{\frac{1}{2}}(2x - 4) \leq 5 \Rightarrow 2x - 4 \leq 2^5 \Rightarrow 2x \leq 32 + 4 \Rightarrow x \leq 18 \quad (2)$$

$$\frac{(1) \cap (2)}{} \Rightarrow D_g = (2, 18]$$

۲۰- وارون تابع با ضابطهی y را حساب کنید. $f(x) = \log_5^{(x-1)} + 7$

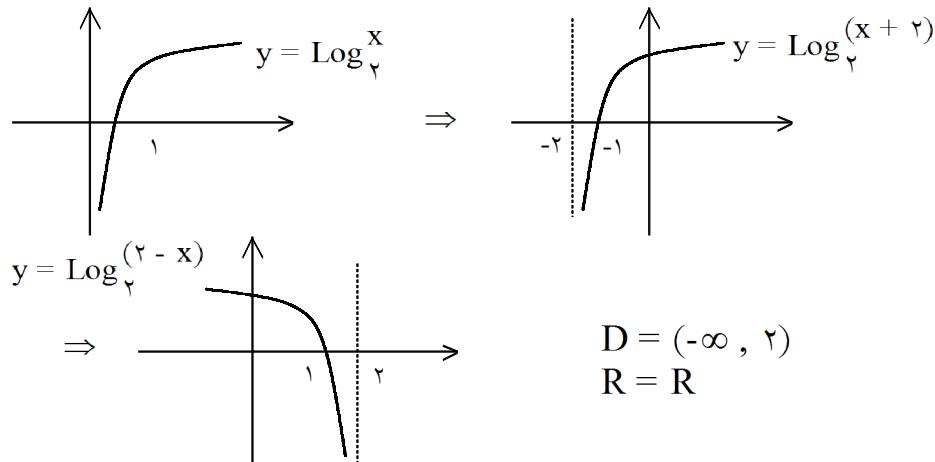
پاسخ

$$y = \log_5^{(x-1)} + 7 \Rightarrow y - 7 = \log_5^{(x-1)} \Rightarrow x - 1 = 5^{y-7} \Rightarrow x = 5^{y-7} + 1$$

$$\frac{x \leftrightarrow y}{y = 5^{x-7} + 1} \Rightarrow f^{-1}(x) = 5^{x-7} + 1$$

۲۱- نمودار تابع $y = \log_{\sqrt{2}}(2 - x)$ را رسم کنید و سپس دامنه و برد آنرا حساب کنید.

پاسخ »

۲۲- دامنه توابع زیر را حساب کنید.

$$g(x) = \log_{\frac{|x-3|}{x}} (الف) \quad f(x) = \log(4x^2 + 4x + 1) \quad (الف)$$

پاسخ »

$$(الف) (4x^2 + 4x + 1) > 0 \Rightarrow (2x + 1)^2 > 0 \Rightarrow x \neq -\frac{1}{2}$$

$$D_f = \mathbb{R} - \left\{-\frac{1}{2}\right\}$$

$$(ب) |x - 3| > 0 \Rightarrow x \neq 3 \quad (1)$$

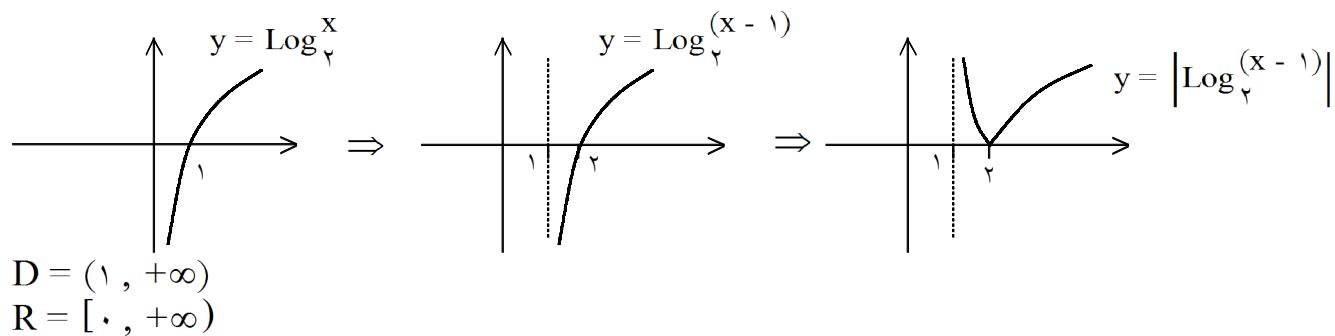
$$x > 0 \quad (2)$$

$$x \neq 1 \quad (3)$$

$$\frac{(1) \cap (2) \cap (3)}{D_g = (0, +\infty) - \{1, 3\}}$$

۲۳- نمودار $f(x) = \left| \log_{\sqrt{2}}(x - 1) \right|$ را به کمک انتقال رسم کنید و سپس دامنه و برد آنرا مشخص کنید.

پاسخ »

۲۴- دامنه تابع زیر را حساب کنید.

$$\text{الف) } f(x) = \log_{\frac{x+1}{x}}(x^2 - 4)$$

$$\text{ب) } g(x) = \log_{|x|}(x - 5)$$

پاسخ »

$$D_f : \begin{cases} x^2 - 4 > 0 \Rightarrow x > 2 \text{ یا } x < -2 \\ x + 1 > 0 \Rightarrow x > -1 \\ x + 1 \neq 1 \Rightarrow x \neq 0 \end{cases} \xrightarrow{\text{اشترک}} D_f = (2, +\infty)$$

$$D_g : \begin{cases} (x - 5)^2 > 0 \Rightarrow x \neq 5 \\ |x| > 0 \Rightarrow x \neq 0 \\ |x| \neq 1 \Rightarrow x \neq \pm 1 \end{cases} \xrightarrow{\text{اشترک}} D_g = \mathbb{R} - \{5, 0, \pm 1\}$$

۲۵- دامنه تابع زیر را حساب کنید.

$$f(x) = \sqrt{5 + \log_{\frac{1}{2}}(x+4)}$$

پاسخ »

$$x + 4 > 0 \Rightarrow x > -4 \quad (1)$$

$$5 + \log_{\frac{1}{2}}(x+4) \geq 0 \Rightarrow \log_{\frac{1}{2}}(x+4) \geq -5 \Rightarrow x + 4 \leq \left(\frac{1}{2}\right)^{-5}$$

$$\Rightarrow x + 4 \leq \left(2^{-1}\right)^{-5} \Rightarrow x + 4 \leq 2^5 \Rightarrow x + 4 \leq 32 \Rightarrow x \leq 28 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{(1) \cap (2)} D_f = (-4, 28]$$

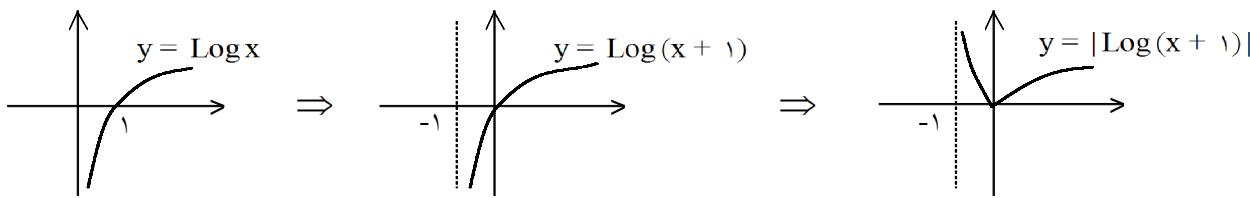
۲۶- اگر $f(x) = 3 - 2 \log_2 \left(\frac{x}{4} + 2\right)$ مقدار $f(28)$ را به دست آورید.

پاسخ »

$$f(28) = 3 - 2 \log_2(28 + 2) = 3 - 2 \log_2 \frac{30}{2} = 3 - 4 = -1$$

-۲۷- نمودار تابع $y = |\log(x+1)|$ را رسم کنید.

پاسخ »

-۲۸- دامنهٔ تابع مقابلهٔ آورید.

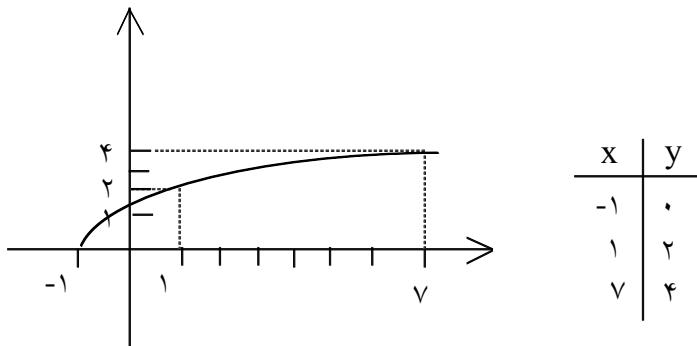
پاسخ »

$$\left\{ \begin{array}{l} \log(x-1) > 0 \Rightarrow \log(x-1) > \log 1 \Rightarrow x > 2 \\ x-1 > 0 \Rightarrow x > 1 \end{array} \right\} \cap \Rightarrow x > 2 \Rightarrow D_f = (2, +\infty)$$

-۲۹- منحنی $2\log y = \log 2 + \log(x+1)$ را رسم کنید.

پاسخ »

$$\log y = \frac{1}{2}\log 2 + \frac{1}{2}\log(x+1) = \log\sqrt{2} + \log\sqrt{x+1} = \log\sqrt{2x+2} \rightarrow y = \sqrt{2x+2}$$

-۳۰- اگر $\log_2^2 = a$ باشد، $\log_2^3$ را برحسب a به دست آورید.

پاسخ »

$$\log_2^2 = \log_2^{\frac{2}{3}} = \log_2^{\frac{2}{3}} - \log_2^{\frac{3}{2}} = 1 - a$$

-۳۱- اگر نمودار تابع با ضابطهٔ $f(x) = \log_a x$ از نقطهٔ $(\frac{1}{2}, -4)$ عبور کند، مقدار a چند است؟

پاسخ »

۳۲- عبارات زیر را ساده کنید. (الف) $\log_{\sqrt[3]{2}} \frac{\sqrt[3]{8}}{\sqrt{2}}$ (ب) $\log \sqrt{0.75}$ (پ) $\log(18 \times 375)$

پاسخ »

(الف) $\log_2 \times 3^3 \times 5^3 = \log_2 + 3 \log_3 + 3 \log_5$
 $0.301 + 3(0.477) + 3(1 - 0.301)$

(ب) $\log\left(\frac{3}{4}\right)^{\frac{1}{2}} \simeq \frac{1}{2}(\log 3 - \log 2) = \frac{1}{2}(0.477 - 0.301)$
 $\frac{1}{2} \log_2^{\frac{1}{2}} - \log_3^{\frac{1}{2}} = \log_2^{\frac{1}{2}} - \log_3^{\frac{1}{2}} = \frac{3}{2} \times 1 - \frac{1}{4} \times 1 = \frac{5}{4}$

۳۳- درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را بررسی کنید:

(الف) $\log_b a = a$ ($b \neq 1, a, b > 0$)
 (ب) $\log_a abc = \log_d a + \log_d b + \log_d c$ ($d \neq 1, a, b, c, d > 0$)
 (پ) $\log x \log y = \log x + \log y$
 ت) لگاریتم هر عدد مثبت، همواره عددی مثبت است.

پاسخ »

ت) نادرست   پ) نادرست   ب) درست   الف) نادرست

۳۴- از معادله $\log(x - 3) = 2 - \frac{1}{2} \log 25$ مقدار x را به دست آورید.

پاسخ »

$$\begin{aligned} \log(x - 3) + \frac{1}{2} \log 25 &= 2 \\ \log(x - 3)5 &= 2 \Rightarrow 5x - 15 = 100 \Rightarrow 5x = 115 \Rightarrow x = 23 \end{aligned}$$

۳۵- اگر $\log_c a = \frac{3}{4}$ و $\log_c b = \frac{7}{9}$ باشد، مقدار $\log_c \sqrt[b^3]{a^2 b}$ را بیابید.

پاسخ »

با استفاده از ویژگی تغییر مبنای $\log_b a = \frac{\log_c a}{\log_c b}$ داریم:

$$\begin{aligned} \log_{b^3} a^2 \sqrt{b} &= \frac{\log_c a^2 \sqrt{b}}{\log_c b^3} = \frac{\log_c a^2 + \log_c \sqrt{b}}{3 \log_c b} = \frac{2 \log_c a + \frac{1}{2} \log_c b}{3 \log_c b} \\ &= \frac{2 \left(\frac{3}{4} \right) + \frac{1}{2} \left(\frac{7}{9} \right)}{3 \left(\frac{7}{9} \right)} = \frac{17}{21} \end{aligned}$$

۳۶- ابتدا معادله لگاریتمی $\log(x - 2) = 3 \log 2 - \log(x - 4)$ را حل کرده و سپس حاصل $\log_{27} \sqrt{x - 3}$ به دست آورید.

پاسخ »

$$\log(x - 2) = \log \frac{x}{x - 4} \Rightarrow x - 2 = \frac{x}{x - 4} \Rightarrow x^2 - 6x + 8 = 0$$

(۰/۲۵)   (۰/۲۵)

$$x(x - 6) = 0 \quad \begin{cases} x = 0 & \text{غ.ق.ق.} \\ x = 6 & \end{cases} \quad \log_{27} \sqrt[3]{x - 3} = \log_{27} \frac{1}{6} = \frac{1}{6}$$

(۰/۵)   (۰/۲۵)   (۰/۲۵)

۳۷- از ۲۰ گرم یک عنصر پس از یک ساعت ۵ گرم باقی مانده است. نیم عمر این عنصر چند دقیقه است؟

پاسخ »

$$\begin{aligned} Q(t) &= A \left(\frac{1}{2} \right)^{\frac{t}{T}} \quad \begin{array}{c} A = 20, t = 60, Q(60) = 5 \\ \hline \end{array} \Rightarrow Q(60) = 20 \left(\frac{1}{2} \right)^{\frac{60}{T}} = 5 \\ \Rightarrow \left(\frac{1}{2} \right)^{\frac{60}{T}} &= \frac{1}{4} = \left(\frac{1}{2} \right)^2 \Rightarrow \frac{60}{T} = 2 \Rightarrow T = 30 \end{aligned}$$

-۳۸ اگر $\log 2 = \frac{1}{3}$, $\log 3 = \frac{1}{47}$ باشد، حاصل $\log 1500$ ..... است.

پاسخ

$$\begin{aligned}\log 1500 &= \log(3 \times 5 \times 100) = \log 3 + \log 5 + \log 10^2 = \log 3 + \log\left(\frac{10}{2}\right) + 2 \log 10 \\ &= \log 3 + \log 10 - \log 2 + 2 \log 10 = \frac{1}{47} + 1 - \frac{1}{3} + 2 = 3.17\end{aligned}$$

-۳۹ اگر $\log 3 = b$ و $\log 2 = a$ باشد، حاصل عبارت مقابل را باید.

پاسخ

$$\log \sqrt{3/5}$$

$$\begin{aligned}\log \sqrt{3/5} &= \log\left(\frac{\sqrt{3}}{\sqrt{5}}\right)^2 = \frac{1}{2} \log \frac{3}{5} = \frac{1}{2} (\log 3 - \log 5) = \frac{1}{2} (\log 3 - 2 \log 2) \\ &= \frac{1}{2}(b - 2a)\end{aligned}$$

-۴۰ اگر $f(x) = 2 + 2 \log_2 x$ مقدار $f(6)$ را حساب کنید.

پاسخ

$$\begin{aligned}2 + 2 \log_2 x = 6 \Rightarrow 2 \log_2 x = 4 \Rightarrow \log_2 x = 2 \Rightarrow x = 2^2 = 4 \xrightarrow{x=4} f(2 + 2 \log_2 4) \\ = 2(4) + 1 \Rightarrow f(6) = 33\end{aligned}$$

-۴۱ در هر قسمت ضابطه یک تابع داده شده است. مقدار تابع را برای x های داده شده حساب کنید.

الف) $f(x) = 2 - \log_5^{(3x+1)}$, $x = 8$

ب) $f(x) = 3 + \log_{\frac{32}{32}} \sqrt{x^2 + 1}$, $x = \sqrt{15}$

پاسخ

الف) $f(8) = 2 - \log_5^{(24+1)} = 2 - \log_5^{25} = 2 - \log_5^5 = 2 - 2 \log_5 5 = 2 - 2 = 0$

ب) $f(\sqrt{15}) = 3 + \log_{\frac{32}{32}} \sqrt{15+1} = 3 + \log_{\frac{32}{32}} 4 = 3 + \log_{\frac{25}{32}} 4 = 3 + \frac{2}{5} \log_2 2$
 $= 3 + \frac{2}{5} = \frac{17}{5}$

-۴۲- اگر انرژی آزاد شده یک زلزله $E = 10^{20} \text{ Erg}$ باشد، شدت زلزله برحسب ریشتر را حساب کنید.
 $(\log 2 = 0.3)$

پاسخ »

$$E = 6/4 \times 10^{20} = 64 \times 10^{19} = 2^6 \times 10^{19} \xrightarrow{\log 2 = 0.3 \Rightarrow 2 = 10^{0.3}} E = (10^{0.3})^6 \times 10^{19}$$

$$= 10^{20.8}$$

$$\begin{aligned} \log E &= 11/8 + 1/5 M \Rightarrow \log 10^{20.8} = 11/8 + 1/5 M \Rightarrow 20.8 = 11/8 + 1/5 M \\ &\Rightarrow 1/5 M = 9 \Rightarrow M = 45 \end{aligned}$$

-۴۳- زلزله‌ای به شدت ۷/۶ ریشتر در ۲۰ سپتامبر ۱۹۹۹ در شهر نانتو تایوان اتفاق افتاد. انرژی آزاد شده در این زلزله چه قدر بوده است؟ $(\log 2 = 0.3)$

پاسخ »

$$\begin{aligned} \log E &= 11/8 + 1/5 M \\ M &= 7/6 \\ \xrightarrow{\quad} \log E &= 11/8 + 1/5(7/6) \Rightarrow \log E = 11/8 + 11/4 \Rightarrow \log E = 23/2 \\ \Rightarrow E &= (2)^{23/2} \text{ Erg} = 16 \times 10^{22} \text{ Erg} = 1/6 \times 10^{23} \text{ Erg} \end{aligned}$$

-۴۴- زلزله‌ای به بزرگی ۷/۸ ریشتر در ۱۸ آوریل ۱۹۰۶ (۲۹ فروردین ۱۲۸۵) در ساعت ۱۲:۵ صبح سواحل شمال ایالت کالیفرنیا در ایالات متحده را لرزاند. انرژی آزاد شده در این زلزله چه قدر بوده است؟ $(\log 2 = 0.3)$

پاسخ »

$$\begin{aligned} \log E &= 11/8 + 1/5 M \\ M &= 7/8 \Rightarrow \log E = 11/8 + 1/5(7/8) = 11/8 + 11/8 = 23/5 \Rightarrow E = 10^{23/5} \text{ Erg} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \xrightarrow{\log 2 = 0.3} E &= 10^{1/5} \times 10^{22} = (10^{0.3})^5 \times 10^{22} \text{ Erg} \Rightarrow E = 2^5 \times 10^{22} = 32 \times 10^{22} \\ &= 3/2 \times 10^{23} \text{ Erg} \end{aligned}$$

$$\text{۴۵- جواب نامعادله } \log_{\frac{1}{2}}^{(4x-1)} > \log_{\frac{1}{2}}^{(x+7)}$$

را به دست آورید.

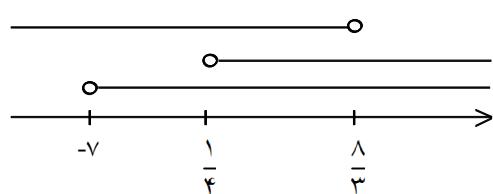
با سخ »

$$4x - 1 > 0 \Rightarrow x > \frac{1}{4} \quad (1)$$

$$x + 7 > 0 \Rightarrow x > -7 \quad (2)$$

$$\log_{\frac{1}{2}}^{(4x-1)} > \log_{\frac{1}{2}}^{(x+7)} \Rightarrow 4x - 1 < x + 7 \Rightarrow 3x < 8 \Rightarrow x < \frac{8}{3} \quad (3)$$

$$\frac{(1) \cap (2) \cap (3)}{\text{جواب} = \left(\frac{1}{4}, \frac{8}{3} \right)}$$

$$\text{۴۶- در معادله } x^{-6} + \log_2^x = \frac{1}{256} \text{ ریشه‌ها را حساب کنید.}$$

با سخ »

$$x^{-6} + \log_2^x = \frac{1}{256} \Rightarrow \log_x^{-6} + \log_2^x = \log_2^{\frac{1}{256}} \Rightarrow (-6 + \log_2^x) \log_2^x = \log_2^{-8}$$

$$\log_2^x = t \Rightarrow (-6 + t)t = -8 \Rightarrow t^2 - 6t + 8 = 0 \Rightarrow (t - 2)(t - 4) = 0$$

$$\begin{cases} t = 2 \Rightarrow \log_2^x = 2 \Rightarrow x = 2^2 = 4 \\ t = 4 \Rightarrow \log_2^x = 4 \Rightarrow x = 2^4 = 16 \end{cases}$$

۴۷- مقدار A را حساب کنید.

$$A = \frac{3}{3 + \log_2} + \frac{1}{1 + 3 \log_2}$$

پاسخ

$$\begin{aligned} A &= \frac{3}{3 + \log_2} + \frac{1}{\log_2 + 3 \log_2} = \frac{3}{3 \log_2 + \log_2} + \frac{1}{\log_2 + \log_2^3} \\ &= \frac{3}{\log_2^3 + \log_2} + \frac{1}{\log_2 + \log_2^3} = \frac{3}{\log_2^{24}} + \frac{1}{\log_2^{24}} = 3 \log_2^{24} + \log_2^{24} \\ &= \log_2^{24} + \log_2^{24} = \log_2^{24} = 1 \end{aligned}$$

۴۸- نیمه عمر عنصری ۱۰ روز و جرم اولیه آن ۲۰ گرم است.

- (الف) جرم $m(t)$ را که پس از t روز باقی می‌ماند بیابید.
 (ب) طی چند روز این جرم به $1/25$ گرم کاهش می‌یابد؟

پاسخ

(الف)

$$\text{مقدار اولیه} = 20 \text{ gr} \Rightarrow m(t) = 20 \times \frac{1}{t^{1/10}}$$

(ب)

$$\begin{aligned} m(t) &= 1/25 \text{ gr} \Rightarrow 20 \times \frac{1}{t^{1/10}} = \frac{5}{4} \div 20 \rightarrow \frac{1}{t^{1/10}} = \frac{1}{16} \Rightarrow 2^{\frac{t}{10}} = 16 \Rightarrow 2^{\frac{t}{10}} = 2^4 \Rightarrow \frac{t}{10} = 4 \\ &\Rightarrow t = 40 \end{aligned}$$

۴۹- نیمه عمر یک نوع ماده هسته‌ای ۱۰۰ سال است. اگر جرم نمونه‌ای از این ماده ۴۰ میلی‌گرم باشد، پس از ۲۰۰ سال چه جرمی از این ماده باقی می‌ماند.

پاسخ

$$\begin{aligned} m(t) &= 40 \times 2^{-\frac{t}{100}} \\ m(200) &= 40 \times 2^{-\frac{200}{100}} = \frac{40}{4} = 10 \end{aligned}$$

-۵۰- مقدار A را حساب کنید.

$$A = \frac{1}{\log_{\sqrt[3]{2}} + 1} + \frac{1}{\log_{\sqrt[3]{2}} + 1}$$

پاسخ

$$\begin{aligned} A &= \frac{1}{\log_{\sqrt[3]{2}} + \log_{\sqrt[3]{2}}} + \frac{1}{\log_{\sqrt[3]{2}} + \log_{\sqrt[3]{2}}} = \frac{1}{\log_{\sqrt[3]{2}} + \log_{\sqrt[3]{2}}} + \frac{1}{\log_{\sqrt[3]{2}} + \log_{\sqrt[3]{2}}} = \log_{\sqrt[3]{2}} + \log_{\sqrt[3]{2}} \\ &= \log_{\sqrt[3]{2}} = 1 \end{aligned}$$

-۵۱- در معادله $\log_{\sqrt[3]{2}}^x - \log_x^{\sqrt[3]{2}} = 3$ مقدار x را حساب کنید.

پاسخ

$$\log_{\sqrt[3]{2}}^x - \log_x^{\sqrt[3]{2}} = 3 \Rightarrow \log_{\frac{1}{2}}^x - \log_x^{\frac{1}{2}} = 3 \Rightarrow 2\log_{\sqrt[3]{2}}^x - 2\log_x^{\frac{1}{2}} - 3 = 0$$

$$\log_{\sqrt[3]{2}}^x = t \rightarrow 2t - \frac{2}{t} - 3 = 0 \rightarrow 2t^2 - 2 - 3t = 0 \Rightarrow 2t^2 - 3t - 2 = 0$$

$$\Rightarrow (t - 2)(2t + 1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} t = 2 \Rightarrow \log_{\sqrt[3]{2}}^x = 2 \Rightarrow x = 4 \\ t = -\frac{1}{2} \Rightarrow \log_{\sqrt[3]{2}}^x = -\frac{1}{2} \Rightarrow x = 2^{-\frac{1}{2}} = \frac{1}{\sqrt{2}} \times \frac{\sqrt{2}}{\sqrt{2}} = \frac{\sqrt{2}}{2} \end{cases}$$

-۵۲- اگر $\log_2 = a$ و $\log_3 = b$ باشد، لگاریتم‌های زیر را برحسب a، b بنویسید.

ت)

$\log_{10}(25)$

ب)

$\log_6(5)$

پاسخ

$$(الف) \log_6 = \log_2 \times 3 = \log_2 + \log_3 = a + b$$

$$(ب) \log_5 = \log_{\frac{10}{3}} = \log_{10} - \log_3 = 1 - a$$

$$(پ) \log_{10}(25) = \log_{\frac{1}{4}} = \log_1 - \log_2^2 = 0 - 2a = -2a$$

$$(ت) \log_{10} = \log_3^2 \times 10 = 2\log_3 + \log_{10} = 2b + 1$$

-۵۳- مقادیر زیر را حساب کنید:

$$\text{الف) } \log_{9+4\sqrt{5}}^{\sqrt{5}+2}$$

پاسخ

$$\text{الف) } \log_{9+4\sqrt{5}}^{\sqrt{5}+2} = \log_t^t = \frac{1}{2} \log_t^t = \frac{1}{2}$$

$$\sqrt{5} + 2 = t \xrightarrow{\text{به توان ۲ می رسانیم}} 5 + 4 + 4\sqrt{5} = t^2 \Rightarrow 9 + 4\sqrt{5} = t^2$$

$$\text{ب) } \log_{\sqrt{2}+1}^{\sqrt{2}-1} = \log_t^t = \log_{t^{-1}}^t = -1$$

$$\sqrt{2}-1 = t \Rightarrow (\sqrt{2}-1) \times \frac{\sqrt{2}+1}{\sqrt{2}+1} = \frac{2-1}{\sqrt{2}+1} = t \Rightarrow \frac{1}{\sqrt{2}+1} = t$$

$$\Rightarrow \sqrt{2}+1 = \frac{1}{t}$$

-۵۴- در معادله x مقدار x را حساب کنید.

پاسخ

$$x^{\left(\log_5^x + 2\right)} = 625 \Rightarrow \log_x^{\left(\log_5^x + 2\right)} = \log_5^{625} \Rightarrow \left(\log_5^x + 2\right) \log_5^x = 4$$

$$\log_5^x = t \xrightarrow{} (t+2)t = 4 \Rightarrow t^2 + 2t - 4 = 0 \Rightarrow \begin{cases} t = 1 \\ t = -4 \end{cases}$$

$$t = 1 \Rightarrow \log_5^x = 1 \Rightarrow x = 5$$

$$t = -4 \Rightarrow \log_5^x = -4 \Rightarrow x = 5^{-4} = \frac{1}{625}$$

۵۵- معادلات لگاریتمی زیر را حل کنید.

$$\log_{\frac{1}{5}}(x^2 - 11) = -2 \quad (\text{ب}) \quad \log_v^a - \log_v^6 = \log_v^{36} \quad (\text{الف})$$

با سخ »

$$\log_v^a - \log_v^6 = \log_v^{36} \Rightarrow \log_v \frac{a^3}{6} = \log_v^{36} \Rightarrow \frac{a^3}{6} = 36 \Rightarrow a^3 = 216 \Rightarrow a = 6 \quad \text{ق ق}$$

$$\log_{\frac{1}{5}}(x^2 - 11) = -2 \Rightarrow x^2 - 11 = (5^{-1})^{-2} \Rightarrow x^2 - 11 = 25 \Rightarrow x^2 = 36 \Rightarrow \begin{cases} x = 6 \\ x = -6 \end{cases} \quad \text{غ ق ق}$$